

KANCELARIA ADWOKACKA
ADW. PAULINA MIŚTA-GROBAREK
ul. Wólczańska 168 lok.1, 90-530 Łódź

NIP: 728-258-39-89
tel. 603-39-32-35
REGON: 101648378
e-mail: kancelariapmg@gmail.com

Łódź, dnia 7.02.2023 r.

Trybunał Konstytucyjny
Rzeczypospolitej Polskiej
ul. Jana Christiana Szucha 12a
00-918 Warszawa

Skarżący: D K
Reprezentowany przez pełnomocnika
Adw. Paulina Miśta-Grobarek
Kancelaria Adwokacka w Łodzi,
ul. Wólczańska 168 lok. 1, 90-530 Łódź

Sygn. Akt Ts 93 / 22

Pismo procesowe - uzupełnienie braków.

W imieniu skarżącego, w odpowiedzi na wezwanie z dnia 10 stycznia 2023 r., doręczone pełnomocnikowi skarżącego w dniu 1.02.2023 r., do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej wniesionej do Trybunału w dniu 29 kwietnia 2022 roku, podnoszę iż zakres sposobu naruszenia konstytucyjnie chronionych praw w przypadku obydwu zaskarżonych przepisów ma podobny charakter, choć oczywiście inny jest pryzmat i okoliczności formalne jakie doprowadziły do powstania tego naruszenia.

W zakresie Art. 15z§1 ust. 1 pkt 4 Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych podnieść należy iż co prawda ustawodawca ma prawo do pewnej swobody w kształtowaniu procedur postępowania sądowego (w tym związanych z wyznaczeniem składu Sądu), ale jak wskazano w samej skardze nie jest to uprawnienia pozbawione rozsądnych i uzasadnionych granic.

Naruszenie jakie dokonało się w toku postępowania dotyczącego mojego Mocodawcy to przede wszystkim fakt iż procedura ustawowa ustalenia składu Sądu została zastąpiona

procedurą uznaniową, zgodnie z którą skład Sądu, a właściwie to czy jest on jedno czy wieloosobowy zależne było od uznaniowej decyzji Prezesa Sądu. **Skarżący zarzuca więc iż tak wyłoniony skład Sądu (a właściwie delegacja do wylaniania tegoż składu na podstawie kryteriów uznaniowych Prezesa Sądu, a nie kryteriów ustawy) naruszała prawo strony do rozpoznania sprawy przez Sąd wyznaczony wprost na podstawie ustawy, a więc w sposób niezależny od jakichkolwiek organów administracyjnych Sądu.**

Zaakcentować należy iż Art. 6 ust. 1 EKPCz nakazuje rozpoznanie sprawy przez "sąd ustanowiony ustawą", co w zarzucie skarżącego należy rozumieć szeroko, a więc zarówno w zakresie sposobu jego powołania, sposobu procedowania jak i co do sposobu wyznaczenia składu Sądu do rozpoznania konkretnej sprawy.

Nie bez znaczenia jest i to, że EKPCz zakazuje obniżenia standardu niezawisłości w państwa sygnatariuszach konwencji. Jak wskazano w skardze - powszechnie przyjmuje się, iż skład kolegialny sądu **zapewnia wyższy standard orzeczniczy**, a tym samym realizuje na wyższym poziomie zapewnienie stronom prawa do sądu w aspekcie prawa do rzetelnego postępowania i prawa do wyroku wydanego przez skład niezawisły i niezależny. Skład kolegialny stanowi gwarancję niezależności sądu i wzmocnienie jego niezawisłości oraz wnikliwego i wszechstronnego rozpoznania sprawy.

Natomiast skład sądu orzekający jednoosobowo jest co najmniej hipotetycznie, o ile nie faktycznie bardziej narażony na ewentualne naciski oraz inne próby bezprawnego wywierania wpływu na sposób procedowania oraz treść rozstrzygnięcia. **Dokonana zmiana w trakcie trwającego już postępowania doprowadziła więc do obniżenia standardu ochrony prawnej w toku postępowania w zakresie prawa do Sadu.**

Jest to o tyle istotne iż zgodnie z art. 45 ust. 1 Konstytucji każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki **przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd.**

Zagadnieniem problematyki choćby tylko potencjalnego zagrożenia standardu niezawisłości i niezależności Sądów zajmował się wielokrotnie Trybunał Konstytucyjny, który podkreślał w swoim orzecznictwie, iż ugruntowanie w stronach poczucia absolutnej niezawisłości i bezstronności Sądu (w tym braku wpływu administracji na jego skład) **ma na celu chronić wizerunek wymiaru sprawiedliwości przed jakąkolwiek uzasadnioną wątpliwością co do jego bezstronności** albowiem dyspozycja Art. 45 ust. 1 Konstytucji do bezstronnego i niezawisłego Sądu polegają m.in na **prawie do poczuciu** przez strony, iż istotnie bezstronność przed sądem jest absolutnie zapewniona.

Dla właściwego rozpoznania tej kwestii koniecznym jest przywołanie dorobku Trybunału Konstytucyjnego zawartego w Wyroku z dnia 24 października 2007 r Sygn. Akt SK 7/06 w którym wskazano iż *kształtowanie społecznego przekonania o istnieniu realnego „oddzielenia” trzeciej władzy od egzekutywy (...) jest zadaniem zarówno Sądów jak i Trybunału.*

Uznając za naruszające Art. 45 ust 1 Konstytucji przepisy normujące kwestie proceduralne wskazał Trybunał Konstytucyjny iż *Kolejny argument na rzecz stwierdzenia niezgodności zakwestionowanej regulacji z art. 45 ust. 1 Konstytucji, a w szczególności wyrażoną w nim zasadą rozstrzygania spraw przez niezawisły, bezstronny i niezależny sąd, nawiązuje do poglądu wyrażonego w powołanym wcześniej orzeczeniu TK z 9 listopada 1993 r. Pogląd ten związany jest zresztą ze stanowiskiem Europejskiego Trybunału Praw*

Człowieka, który posługuje się tutaj, mówiąc w uproszczeniu, formułą, zgodnie z którą ważne jest bezstronne i niezawisłe wymierzanie sprawiedliwości, ale **ważne jest również, żeby było widać, iż jest ona wymierzana bezstronnie** i w sposób niezawisły (wyrok ETPC z 28 czerwca 1984 r. w sprawie Campbell i Fell przeciwko Zjednoczonemu Królestwu, sygn. 7819/77, 7878/77). Chodzi więc o stronę socjologiczno-prawną problemu. Ważny jest w tym kontekście społeczny odbiór pewnych regulacji i zachowań. **Sprawiedliwość powinna być wymierzana w sposób, który usuwa potencjalne zastrzeżenia uczestników postępowania co do bezstronności i niezawisłości składu orzekającego, choćby nawet w konkretnym wypadku były one nieuzasadnione, ale sprawiały również dla postronnych wrażenie uzasadnionych lub częściowo uzasadnionych.**

Zakwestionowaną regulację należy z tego punktu widzenia ocenić negatywnie. **Tworzy ona bowiem pole do różnego rodzaju domysłów i sugestii, które choć nieuzasadnione, mogą spowodować, że zarówno uczestnicy postępowania, jak i przede wszystkim pełnomocnicy procesowi, będący przecież osobami znającymi nie tylko przepisy prawa, ale i praktykę jego stosowania w poszczególnych sądach, utwierdza się w przekonaniu, że orzeczenia wydane przez (lub z udziałem) ... nie są w pełni bezstronne i niezawisłe. Jeszcze raz należy podkreślić, że zasada niezawisłości sędziowskiej ma tak istotne znaczenie, że nie można jej ograniczać tylko do strony formalno-dogmatycznej, ale ważną rolę odgrywa tutaj konieczność zapewnienia przekonania o jej przestrzeganiu.** Dlatego z ostrożnością należy podchodzić do wszelkich regulacji, które modyfikują standardy niezawisłości, i zwracać uwagę, czy nie prowadzą one do zmian w społecznej ocenie sądu jako instytucji faktycznie niezawisłej. Zakwestionowane regulacje na pewno nie przyczyniają się do wzrostu stopnia przekonania o tym, a nawet rodzą realne niebezpieczeństwo jego obniżenia.

Sąd Najwyższy w Postanowieniu z dnia 9 marca 2017 r. w sprawie pod Sygn. Akt II UO 1/17 wyznaczając do rozpoznania sprawy inny sąd równorzędny, wskazał: „**Nie ulega natomiast wątpliwości, że celem instytucji wyłączenia Sądu jest zapewnienie sprawowania wymiaru sprawiedliwości w warunkach optymalnych, wyłączających jakiegokolwiek wątpliwości co do bezstronności sędziego.** Chodzi przy tym o wyeliminowanie nie tylko wątpliwości stron, ale także wątpliwości samego sędziego co do obiektywnego rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 sierpnia 1973 r., II CZ 135/73, LEX nr 1673137). Znaczącą rolę przy wyłączeniu sędziego odgrywa także aspekt społecznego odbioru. Chodzi w tym przypadku o wyeliminowanie sytuacji, **która w społecznym odbiorze mogłaby wywołać wątpliwości** „(...)

Jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu w postanowienia z dnia 9 marca 2017 r. w sprawie pod sygn. akt II UO 1/17 za istotną przesłankę naruszenia prawa do rzetelnego rozpoznania sprawy przez Sąd uznano **sama możliwość powstania wątpliwości, i to zarówno (...) osób występujących w procesie, jak również u osób spoza procesu.**

(...) Nie ulega natomiast wątpliwości, że celem (...) jest zapewnienie sprawowania wymiaru sprawiedliwości w **w warunkach optymalnych, wyłączających jakiegokolwiek wątpliwości co do bezstronności sędziego.** Chodzi przy tym o wyeliminowanie nie tylko wątpliwości stron, ale także wątpliwości samego sędziego co do obiektywnego rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 sierpnia 1973 r., II CZ 135/73, LEX nr 1673137). Znaczącą rolę przy wyłączeniu sędziego odgrywa także **aspekt społecznego odbioru.** Chodzi w tym przypadku o wyeliminowanie sytuacji, **która w społecznym odbiorze**

mogłaby wywołać wątpliwości co do bezstronności sędziego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2011 r., III PZ 11/10, LEX nr 1391280).

Reasumując obowiązkiem ustawodawcy jest usunięcie wszelkich przypadków, które z powodu zależności składu Sądu od jakichkolwiek organów (także administracyjnych sądu) mogą wywołać choćby tylko wątpliwość co do bezstronności i niezawisłości składu orzekającego wyznaczonego do rozpoznania konkretnej sprawy.

Rolą Sądu orzekającego w sprawie jest nie tylko zweryfikowanie czy osoba wskazana we wniosku jest skutecznie powołana, ale także tego czy i jaki wpływ na postrzeganie niezawisłości osób wnioskowanych ma fakt toczenia z nimi sporu przez stronę, a nadto **wydawanie notorycznie przez nominatów politycznej KRS orzeczeń wprost łamiących prawo albo je ignorujących.**

Jak wskazał w cytowanym wyżej orzeczeniu Trybunał Konstytucyjny : *Ważny jest w tym kontekście społeczny odbiór pewnych regulacji i zachowań. Sprawiedliwość powinna być wymierzana w sposób, który usuwa potencjalne zastrzeżenia uczestników postępowania co do bezstronności i niezawisłości składu orzekającego, choćby nawet w konkretnym wypadku były one nieuzasadnione, ale sprawiały również dla postronnych wrażenie uzasadnionych lub częściowo uzasadnionych.*

(...) Jeszcze raz należy podkreślić, że zasada niezawisłości sędziowskiej ma tak istotne znaczenie, że nie można jej ograniczać tylko do strony formalno-dogmatycznej, ale ważną rolę odgrywa tutaj konieczność zapewnienia przekonania o jej przestrzeganiu albowiem w orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie podkreślano, że orzeczenie o wyłączeniu sędziego staje się niezbędne, gdy strona ma chociażby subiektywną, ale uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego.

Z tych względów strona wnosi o uznanie Art. 15zsz1 ust. 1 pkt 4 Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych- Dz. U. 2020 poz. 374 - za niezgodny :

- z Art. 45 ust. 1 Konstytucji
- z Art. 45 ust. 1 Konstytucji w związku z Art. 2 Konstytucji
- z Art. 45 ust. 1 Konstytucji w związku z Art. 6 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka (dalej: EKPCz)
- z Art. 6 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka (dalej: EKPCz)

Zbliżonym, choć odrębnym zagadnieniem jest natomiast możliwości swobodnego, by nie rzecz dowolnego, kształtowania przez Sąd zakresu materiału dowodowego w sprawie stanowiącej przedmiot rozpoznania.

Jak akcentowano w samej skardze przepisy prawa procesowego uprawniając strony do aktywności procesowej, która przejawia się w ten sposób iż strony *zgłaszają ustnie swe żądania i wnioski oraz przedstawiają twierdzenia i dowody na ich poparcie.*

Co należy jeszcze raz zaakcentować polskie prawo procesowe nie przewiduje procedowania nad twierdzeniami stron, **ale nad faktami, które Sąd jest w stanie ustalić z przeprowadzonych dowodów w tym zeznań stron** – co wynika zarówno z normy Art. 277 KPC jak i Art. 231 KPC.

Przy czym istotne jest, jak wskazuje się w doktrynie jak i w judykaturze, przesłuchanie stron w toku procesu jest elementem przeprowadzenia dowodów a nie twierdzeń stron. Oznacza to iż prawo do przeprowadzenia dowodu z przesłuchania stron winno podlegać identycznym standardom ochrony jak prawo przeprowadzenia każdego innego dowodu.

Tymczasem zaskarżona norma prawna Art. 299 KPC wskazuje iż Sąd może, ale nie musi umożliwić stronie przeprowadzenie tego dowodu, który ma prawo mieć fundamentalne znaczenie w sprawie. Podobnie bowiem jak zeznania świadka mogą w nowym, szerszym albo odmiennym kontekście ukazać inne dowody (w tym dowody nie budzące wątpliwości), tak dowód z zeznań strony także może zadziałać w sposób identyczny procesowo.

Dla unaocznienia powyższej kwestii podnieść należy iż w toku postępowania przeprowadzono dowód ze świadków i dokumentu iż korespondencja (mająca skutek dla rozpoznania roszczenia stanowiącego podstawę żądania pozwu) została doręczona określonej osobie. Z faktu tego wywiedziono skutek prawny. Jednak w toku postępowania, na podstawie zaskarżonego przepisu uniemożliwiono przeprowadzenie dowodu, iż osoba która odebrała pismo nie była osobą czynną w lokalu przedsiębiorstwa (znajdowała się poza obszarem siedziby przedsiębiorstwa i nie posiadała żadnego umocowania do działania w imieniu skarżącego). Okoliczności tej nie mógł dowieść żaden inny dowód jaki był w posiadaniu skarżącego, a jednocześnie uniemożliwiono przeprowadzenie tego dowodu na podstawie zaskarżonego przepisu. Sąd dokonał więc ustalenia stanu faktycznego na podstawie części zaoferowanego w pozwie materiału dowodowego niejako „wybierając sobie” z niego to co uznał za wystarczające do zbudowania tezy wyroku. Ustalony w ten sposób obraz stanu faktycznego nie był z nim zgodny.

Takie działanie zaskarżonego przepisu skarżący postrzega jako naruszający istotę prawa do Sądu.

W tym kontekście powołać w tym miejscu należy stanowisko judykatury zawarte w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2017 r. Sygn. Akt II Pz 27/16, w którym wskazano iż *„Formalizm procesowy stanowi rękojmię nieodwracalności skutków procesowych, przez co dochodzi do stabilizacji samego postępowania. Właściwość ta nie ma jednak charakteru bezwzględnej. Każdy ma bowiem prawo do sprawiedliwego rozpoznania swojej sprawy (Art. 45 ust 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej).*

Z tych względów skarga jest uzasadniona i konieczna.

Paulina Miśta-Grobarek

Adwokat

Załącznik:

- odpisy pisma - 4 szt;